

Nye danske regler for krigsførelse er på vej

Af Claus Arboe-Rasmussen

Krigens regler – "Rules of engagement" eller forkortet ROE, har altid været et forkættet begreb i militære kredse. Berlingske Tidende skrev den 22. oktober, at Forsvarsministeriet nu arbejder på en instruks for danske soldaters krigsførelse i Afghanistan. En manual eller en instruks er blevet nødvendig på grund af Afghanistan-krigens involvering af flere og flere civile tab. Forsvarskommissionen havde ikke i sit oplæg i foråret en anbefaling til en militær manual, fordi man var overbevist om, at danske soldater godt kunne håndtere folkerettens bestemmelser.

I Storbritannien dømmes man ikke soldater på grundlag af den britiske ROE-manual, som det i øvrigt tog landet seksten år at skrive. I Norge forventer man, at deres manual, som de skal bruge tre år på at skrive, skal være juridisk bindende for soldaterne. I Tyskland og andre lande har man tilsvarende en manual, der er juridisk bindende.

Men hvad er det egentlig for en svær størrelse - ROE?

Krigens regler afgør hvornår, hvor og hvordan man skal bruge magt. De særlige regler bruges sjældent, kun når et land sættes i undtagelsestilstand, og reglerne er sjældent kendt af andre udenfor forsvaret. Men med den stigende frygt for terrorisme er ROE-begrebet rykket tættere på i NATO-regi.

Historien viser behovet

Der skal ikke megen fantasi til at forestille sig en krise eller krigssituation uden beskrevne regler. Historisk kan man blot inden for nyere tid tænke på den ulykkelige situation, FN blev bragt i under Balkankrigene, hvor hollandske FN-soldater i 1995 ved Srebrenica måtte se hjælpeløst til, mens det gik ud over en forsvarsløs befolkning.

Et andet eksempel er massemordene på en hel befolkning i Rwanda i 1993-1996, hvor FN's UNAMIR-styrke var placeret, eller overgrebene på fangerne i det berygtede amerikanske Abu-Ghrai-fængsel under Irak-krigen. I sidstnævnte tilfælde i 2004 blev 17 mennesker fra den amerikanske 320 Military Police Bataljon retsforfulgt, mens hele verden så de frygtelige fotos fra fangebehandlingen.

Derfor er det fornuftigt, at også Danmark nu begynder at skrive på en militær manual for udøvelse af Folkerettens regler under krig.

Brug af magt i krig er altid en kølig balancevurdering. Dels hensynet til at bruge tilstrækkelig magt til at kunne gennemføre sin mission, dels at undgå unødvendig magt.

I krig ønsker militære ledere ikke for mange politiske begrænsninger, der kan hæmme det militære initiativ, men for at vinde freden og dermed befolkningen, er det ofte nødvendigt med disse begrænsninger. Det ser man i eksemplet Afghanistan, hvor befolkningen reagerer meget kraftigt, hver gang krigen rammer uskyldige civile.

Krigens regler i Afghanistan kræver øget hensyn til civilbefolkningen og hvordan den skal behandles

Vor verden er ikke blevet et fredeligere sted at leve i de sidste mange år. Ganske vist markerede Geneve-konventionen for 60 år siden regler for moderne krigsførelse, men krig er siden blevet mere facetteret end dengang. I dag optræ-

der mange private militære entreprenører i væbnede konflikter og gør det svært at overskue kamppladsen. Helt galt er det gået med f.eks. det amerikanske sikkerhedsfirma Blackwaters engagement i Irak-krigen, da firmaet ikke er underlagt ROE. Eller tag piratjagten ud for Afrikas Horn, hvor manglende regler for anbringelse af tilfangetagne pirater ofte har skabt politiske problemer, også for Danmark. Dette område er der dog ved at komme styr på.

Så ajourførte regler for moderne krigsførelse er blevet en nødvendighed, hvis Danmark skal være med til at vinde freden og ikke kun krigen.

Ny kommitteret for Hjemmeværnet

Forsvarsministeren udpegede den 27. oktober 2009 **Jens Hald Madsen** til ny kommitteret for Hjemmeværnet.

Jens Hald Madsen, 41 år, er tidligere medlem af Folketinget gennem 13 år for Venstre, ligesom han har været borgmester i Lejre Kommune.

I tiden som folketingsmedlem var han gennem 9 år medlem af Folketingets Forsvarsudvalg indtil 2007, ligesom han har været formand for Udenrigspolitisk Nævn.

Det er således en chef med meget solid politisk viden og ballast, der nu sætter sig i den civile chefstol i Hjemmeværnskommandoen. I et samarbejde med Hjemmeværnets operative chef, generalmajor Jan Nordgaard, skal Jens Hald Madsen i den nye forligsperiode føre Hjemmeværnets 50.000 frivillige ud i en fortsat moderniserings- og udviklingsproces.

Jens Hald Madsen afløser Ulrik Kragh som kommitteret, og dermed civil chef for Hjemmeværnet med ansvar for rekruttering, branding og oplysning såvel rettet mod befolkningen som mod Christiansborg.

Fra omverdenen

Krigsveteraner mødtes i København

Omkring 300 krigsveteraner fra hele verden mødtes i sidste uge i København. Den internationale organisation for veteraner, World Veterans Federation, afholdt sin 26. generalforsamling fra den 19. til den 23. oktober i København. Det var soldaterforeningen De Blå Baretter, som stod for arrangementet, i samarbejde med Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen.

The World Veterans Federation er en uafhængig international organisation, der repræsenterer soldater, som har oplevet krig, lige meget om det har været som venner eller fjender, og som ønsker at bidrage til en mere fredelig og fri verden. Organisationen består af 186 medlemsorganisationer med over 35 millioner medlemmer fra 89 lande.

Det danske felthospital hjem fra Afghanistan

Søndag 18. oktober vendte 97 danske læger og sygeplejersker hjem efter tre måneder i ørkenen i Afghanistan.

Da Danmark den 20. juli i år overtog kommandoen over felthospitalet i Camp Bastion i den afghanske Helmand-provins, var det en historisk begivenhed. Aldrig før har Danmark været i spidsen for et felthospital i en krigszone. Og nu efter tre hårde måneder er det slut.

- Jeg syntes, vi har klaret det rigtig flot. Selvom vi havde en lille indkøringsperiode, hvor vi danskere, briter og amerikanere skulle lære hinanden at kende, så har vi selv i indkøringsperioden kunnet levere en patientbehandling af en meget høj standard, siger stabslæge *Jens Tingleff*, chef for felthospitalet i Camp Bastion.

Ikke de store problemer

Selvom der hjemme i Danmark har været snak om samarbejdsvanskeligheder i felthospitalet, har Jens Tingleff ikke oplevet store vanskeligheder.

- Samarbejdet i hospitalet har været godt. Det er jo ikke overraskende, når man sætter tre nationer

sammen, som hver især har sin måde at gøre tingene på. Så vil der kommer gnidninger i starten. Men de historier om, at danskere er blevet behandlet dårligt, kommer fra de, som har været udsendt som enkeltpersoner. Det er så blevet kædet sammen med vores felthospital. Efter en opstartsperiode på et par uger synes jeg, at vi har fungeret som et team, siger Jens Tingleff.

Gode erfaringer

Felthospitalet i Camp Bastion åbnede den 6. februar 2008, og da Danmark overtog kommandoen, var der 185 ansatte på hospitalet. Af dem var 97 danskere, 45 amerikanere og 43 briter. Og de danske læger og sygeplejersker har gode erfaringer med hjem fra ørkenen.

- Den vigtigste erfaring vi har fået er, at vi som dansk sundhedspersonel kan løse denne her type opgave. Vi har vist, at vi kan sætte en organisation op som felthospital og leve op til de meget høje standarder, NATO kræver. Med den rigtige rekruttering kan vi bemane hele hospitalet med 180 danskere, hvis man ønsker det i fremtiden, siger Jens Tingleff.

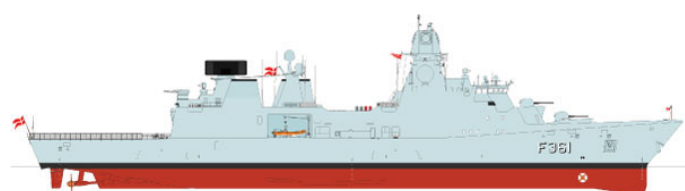
Michael Aagaard Jensen / FKO

Set i pressen:

Danmarks nye fregatter

Berlingske Tidende beskrev den 12. oktober, at Søværnet de næste tre til fire år alene kan udsende ét større skib ad gangen til internationale missioner. De tre ældre danske korvetter er nemlig på vej til opbrugning, og tre nye fregatter er først færdigbygget fra Lindø-værftet i 2013.

Beslutningen om udfasning af de tre korvetter "Olfert Fischer", "Peter Tordenskiold" og "Niels Juel" blev taget i sommer og er nu gennemført, og korvetterne ligger til kaj i Korsør, mens de får fjernet brugbart materiel.

De tre nye fregatter leveres fra december 2010 og frem til begyndelsen af 2013. Den første fregat bliver "Ivar Huitfeldt", og de 150 besætningsmedlemmer, der skal bruges hertil, har allerede startet deres omskoling. De to næste fregatter bliver "Peter Willemoes" og "Niels Juel".

Forstærkning til Afghanistan

Indsatsen i Afghanistan forstærkes løbende. USA's præsident har netop – delvis under forudsætning af et omvalg af det netop gennemførte valg – godkendt udstationering af yderligere 13.000 soldater. De kommer oven i udvidelsen tidligere på året med 21.000 soldater. Den seneste udvidelse består primært af såkaldt støttestyrker som ingeniører, medicinsk personale, militærpoliti og efterretningsfolk. Antallet af amerikanske kampsoldater i Afghanistan forbliver på ca. 68.000 året ud, men øges formentlig i starten af 2010 (AFP 14. oktober).

Genopbygning i Afghanistan

Danmark har brug for en bredt sammensat og selvstændig national organisation, der løsrevet fra militæret kan stå for genopbygningen i Afghanistan. Det foreslog den radikale *Jørgen Poulsen* den 14. oktober i Berlingske Tidende.

- Vi er nødt til at tænke i nye baner. Måden vi genopbygger på i dag er ikke holdbar. Der skal skabes en mere klar opdeling mellem den militære og den humanitære indsats – det er to meget forskellige opgaver, fastslog Jørgen Poulsen i bladet.

Dansk kompagni med i FN-UNIFIL i Libanon

Danmark overtager den 1. december ansvaret for et logistikkompagni i Libanon, skriver Forsvarets hjemmeside. Personel fra de tre værn skal her løfte opgaven med transport af materiel og soldater, brandbekæmpelse og vedligeholdelse af køretøjer. Danmark overtager ansvaret for logistikkompagniet på FN-missionen UNIFIL efter en polsk logistikbataljon. Det danske bidrag bliver på 140 mand.

Aktiviteter i Folk & Forsvar

---

12. november 2009

Folk & Forsvar i Sønderjylland afvikler **temaaften** kl. 19.30 på Haderslev Kaserne - Auditoriet. Chefen for Sergentskolen i Sønderborg, oberstløjtnant *Viggo Ravn*, orienterer om "Fremtidens skolestruktur i Hæren".

18. november 2009

Folk & Forsvar i Nordjylland arrangerer sammen med andre lokale forsvarskræfter **foredragsaften** kl. 19.00 i Auditorium UMAK på Hvorup Kaserne. Garnisonskommandant, oberst *Flemming Larsen*, orienterer om forsvarsforligets konsekvenser for enhederne i garnisonen.

24. november 2009

Bestyrelsesmøde kl. 12.00 i Nordre Magasin i Kastellet.

Og et notat til lommebogen:

Folk & Forsvars **nytårsgudstjeneste** er fastlagt til **søndag 10. januar 2010 kl. 14.00.**

Nye bøger

Geoffrey Powell:

Soldat ved Arnhem

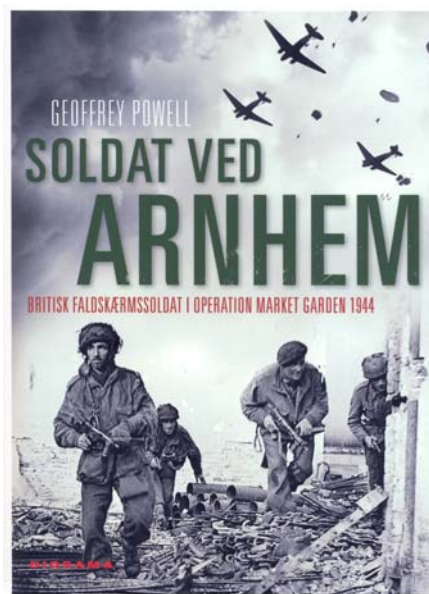
Sejrherrerens store nederlag

Anden verdenskrig i Europa kunne måske være endt i 1944, hvis ikke historiens største luftbårne operation var gået galt.

Den nye bog placerer os midt i den katastrofale allierede satsning ved Arnhem i Holland i september 1944. En britisk faldskærmssoldat fortæller sin dramatiske oplevelse af, hvordan alt gik skævt for 10.000 britiske soldater, der blev kastet ned bag de tyske linier for at tage en livsvigtig trafikåre over Rhinen, der kunne blive en genvej til Tyskland.

Forfatteren skrev beretningen om sine oplevelser under pseudonym, men hans identitet er siden blevet afsløret, og i bogen sætter han navn på de beskrevne enheder og personer. Bogen regnes af mange for den bedste øjenvidneskildring fra slaget om Arnhem.

Soldat ved Arnhem,
244 sider illustreret
Vejledende pris kr. 249,00
Forlag: Diorama – www.dioramaforlag.dk

udsender ved hvert månedsskifte et elektronisk **nyhedsbrev** med orientering, informationer, referater, synspunkter m.v.

Nyhedsbrevet sendes eksternt til forsvarspolitiske ordførere, udvalgsmedlemmer, relevante ministerier, Forsvaret, kontaktgrupper og pressen m.fl., og internt til vore medlemsorganisationer, individuelle medlemmer, abonnenter m.fl.

Indsendte indlæg, som vi vælger at bringe i nyhedsbrevet, er i sit indhold *ikke* nødvendigvis dækkende for Folk & Forsvars officielle holdninger og synspunkter.

Redaktion:
Ole Bennekou, *generalsekretær*
Claus Arboe-Rasmussen, *informationschef*
Bent Sørensen, *konsulent*

Redaktionen afsluttet 31.10.2009